

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОМРА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

Домра

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”
Спеціалізація
“Народне інструментальне мистецтво”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. Домра
Програма

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 16 ст.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією з важливих профілюючих дисциплін навчального плану зі спеціалізації “Народне інструментальне мистецтво” є навчальна дисципліна “Спеціальний музичний інструмент”. Програму викладання навчальної дисципліни “Спеціальний музичний інструмент (домра)” складено відповідно до навчального плану (2005 р.) з урахуванням сучасних вимог до підготовки кваліфікованих керівників аматорського творчого колективу.

Завдання навчальної дисципліни:

- набуття професійних навичок володіння інструментом;
- виховання музично-естетичного смаку засобами художнього репертуару;
- формування музично-виконавських навичок і набуття досвіду концертних виступів;
- оволодіння навичками, прийомами і методами самостійного вивчення музичних творів;
- набуття навичок вільного читання з аркуша;
- оволодіння знаннями та навичками з техніки транспонування і підбору мелодій на слух;
- набуття навичок елементарного аналізу музичних творів;
- розвиток навичок гри в ансамблі;
- набуття навичок методики викладання гри на домрі;

Програма розрахована тільки на студентів з музичною підготовкою, не менше 4–5 класів ДМШ.

Загальний обсяг годин на вивчення дисципліни складає 486 годин.

Із них:

- на індивідуальні заняття – 419 годин;
- для самостійної роботи студента – 67 годин.

Укладачі:	Л. А. Головіна, В. М. Маркова – спеціалісти вищої категорії, викладачі ОКЗ “Харківське училище культури”
Рецензенти:	І. В. Кононова – викладач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури А. В. Мосєєв – викладач ОКЗ “Лозівське училище культури і мистецтв”
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	В. Д. Мельничук

- © Головіна Л. А.,
Маркова В. М., 2006
- © Державний методичний
центр навчальних закладів
культури і мистецтв, 2006

Розподіл годин по семестрах

Курс	Семестр	Кількість тижнів у семестрі	Кількість годин на тиждень	Всього годин за семестр	Вид контролю
I	I	16	2	32	Диференційований залік
	II	22	3	66	Диференційований залік
II	III	16	3	48	Диференційований залік
	IV	22	3	66	іспит
III	V	16	3	48	Диференційований залік
	VI	22	3	66	іспит
IV	VII	15	3	45	Диференційований залік
	VIII	16	3	48	іспит
Всього: 419 годин					

Підсумкова форма контролю – державна атестація

Вимоги до диференційованого заліку та іспитів

1. Виконати у концертному варіанті два твори різноманітного характеру, один з них – твір великої форми.
2. Відповісти на теоретичні питання (відомості про автора, тематику його творчості, жанр твору, темп, тональність тощо).

Для набуття досвіду концертних виступів і контролю над професійним зростом студентів, доцільно в середині I–VII семестрів проводити академконцерти.

Вимоги до академічного концерту

Зіграти напам'ять 2 п'єси різноманітного характеру. Оцінка виставляється за виконання творів.

Перевірку технічної підготовки, навичок читання з аркуша, аналізу музичної мови твору, транспонування рекомендується проводити у класі, один раз у семестр, у присутності 1–2 викладачів комісії.

Студенти, що не брали участь в академконцертах, виконують повністю заплановану програму на диференційованому заліку або іспиті.

Крім участі в академічних концертах, студенти можуть грати у концертах, які проводить училище в місті та області.

Студенти, що брали активну участь у всіх концертних заходах училища, рішенням комісії можуть бути звільнені від диференційованого заліку або іспиту.

Зміст навчальної дисципліни

I курс, I семестр

Студент повинен:

1. Надбати знання з історії виникнення і розвитку домри (кобзи). Домристи – лауреати міжнародних, всесоюзних і республіканських конкурсів, композитори – автори творів для домри. Бібліографія.
2. Грати:
 - мажорні й однойменні мінорні гами в 2 октави (A-a, D-d, G-g, E-e), їх тризвуки, обернення і акорди різними ритмічними формулами і динамічними відтінками;
 - вправи на розвиток техніки, ритму, координації рухів рук (5–8);
 - 2–3 етюди на різні види техніки;
 - 3–4 п'єси різноманітного характеру (одна з них – великої форми);
 - 1–2 п'єси в ансамблі студент-викладач.
3. Читати з аркуша, підбирати на слух і транспонувати нескладні твори (5–8).
4. Виконати музично-теоретичний аналіз етюдів і творів (див. метод. вказівки).
5. Самостійно вивчити 1–2 твори.

Зразок робочого плану

1. Гама згідно з семестровими вимогами.
2. Шрадїк Г. Вправи ч.1,2 (вибірково).

3. Самойлов А. Етюди №№ 11,12 ч.3.
4. Ревуцький Л. Етюд F-dur.
5. Бакланова Н. Сонатина.
6. Лисенко М. “Сонце низенько” із опери “Наталка-Полтавка”.
7. Мецекапо Е. Болеро.
8. Раков Н. Вокаліз.
9. Глінка М. Танок із опери “Іван Сусанін” (самостійно).
10. Читання з аркуша, підбір на слух, транспонування (5 творів).
11. Російська народна пісня “Что ты жадно глядишь на дорогу” в обробці Н. Іванова (ансамбль).

І курс, II семестр

Студент повинен:

1. Оволодіти різними способами переходу з однієї позиції в іншу (в межах I–VI позицій);
2. Засвоїти гру пунктирним ритмом, подвійними нотами і акордами з відкритими струнами на вправах, гамах і етюдах.
3. Грати:
 - мажорні і однойменні мінорні гами (B-b, F-f, Es-es, As-as в 1–2 октави, їх тризвуки, обернення і акорди в помірному і швидкому темпах, з використанням різних видів позицій, поєднуючи ритмічні фігурації з динамікою;
 - 2–3 етюди;
 - 8–10 вправ;
 - 3–4 різнохарактерні п’єси, одна з них – великої форми;
 - 1–2 твори самостійно;
 - 1–2 твори в ансамблі;
4. Удосконаливати читання з аркуша, транспонування і підбір на слух (5–8 творів).
5. Виконати музично-теоретичний аналіз етюдів і творів.
6. Повторити 2–3 твори.

Зразок робочого плану

1. Гама згідно з семестровими вимогами.
2. Шрадїк Т. Вправи. Розділ 4, 5 (на вибір).
3. Родіонов К. Вправи у подвійних нотах, №№ 1–6.

4. Міхеліс В. Вправа № 122.
5. Яньшинов А. Етюд-варіації № 62.
6. Самойлов А. Етюд № 7 Розділ IV.
7. Компаньолі Б. Етюд № 8
8. Щуровський Ю. Варіації на українську народну тему.
9. Бах І. Навесні.
10. Балакірев М. Полька.
11. Російська народна пісня “Сама садик я садила” в обробці Красева А.
12. Серванський Е. Угорський танок (самостійно)
13. Димов О. Дощик (ансамбль).
14. Читання з аркуша, підбір на слух, транспонування (5 творів).
15. Повторення: Боккеріні М. Менует.
Глінка М. Танок із опери “Іван Сусанін”.

Примітка: надалі підбір музичних творів та етюдів для вивчення у III–VI семестрах повинен здійснюватися викладачем із врахуванням семестрових вимог, росту виконавських навичок і техніки гри студента та його індивідуальних особливостей.

II курс, III семестр.

Студент повинен

1. Розвивати навички гри:
 - подвійними нотами і акордами;
 - зміни позицій (I–VII);
 - мелізмів (одинарний і подвійний форшлаг, групето).
 - піцикато правою рукою;
 - ковзання медіатором.
2. Грати:
 - мажорні та однойменні мінорні гами (Fis, Cis, Des, H-h, Ges) в 1–2 октави, їх тризвуки, обернення і акорди в помірному і швидкому темпах, з використанням різних видів позицій, поєднуючи ритмічні фігурації з динамікою;
 - 8–10 вправ;
 - 2–3 етюди;
 - 3–4 різнохарактерні п’єси, одна з них – великої форми;
 - 1–2 твори самостійно;
 - 1–2 твори в ансамблі;

III курс, VI семестр

Студент повинен

- Грати:
 - мажорні та мінорні гами терціями, квартами, октавами, їх тризвуки, обернення і акорди (за вибором викладача);
 - 8–10 вправ на різні види техніки;
 - 2–3 етюди;
 - 3–4 різнохарактерні п'єси, одна з них великої форми;
 - 1–2 твори самостійно;
 - 1–2 твори в ансамблі.
- Виконувати музично-теоретичний аналіз етюдів і п'єс;
- Удосконалювати читання з аркуша, транспонування і підбір на слух (5–8 творів);
- Повторювати твори для концертного виконання (2–3 твори).

IV курс

У VII і VIII семестрах особливу увагу слід звернути на:

- закріплення й удосконалення знань і музично-виконавських навичок, отриманих у попередніх семестрах;
- поглиблене вивчення творів різних жанрів, стилів і епох;
- підготовку творів до концертних виступів, творчих звітів і державної атестації.

Студент повинен

- Грати:
 - гами і вправи на розвиток координації рухів (за вибором викладача);
 - 2–4 етюди на різні види техніки;
 - 4 різнохарактерні п'єси, одна з них великої форми.
- Виконувати музично-теоретичний аналіз етюдів і п'єс.
- Повторювати твори для концертного виконання (2–4 твори).

Зразок робочого плану

- Гама і вправи згідно з семестровими вимогами.
- Троценко В. Етюд № 2.
- Міхеев Б. Етюд № 1.
- Самойлов А. Етюд № 1. ч. VI.

- Удосконалювати читання з аркуша, транспонування і підбір на слух (5–8 творів);
- Повторювати 2–3 твори;
- Виконати музично-теоретичний аналіз етюдів і творів.

II курс, IV семестр.

Студент повинен

- Грати:
 - хроматичні гами (A, D, G) з різною аплікатурою;
 - 8–10 вправ на різні види техніки;
 - 2–3 етюди;
 - 3–4 різнохарактерні п'єси, одна з них великої форми;
 - 1–2 твори самостійно;
 - 1–2 твори в ансамблі.
- Удосконалювати читання з аркуша, транспонування і підбір на слух (6–8 творів);
- Виконувати музично-теоретичний аналіз етюдів і творів.
- Повторювати твори для концертного виконання (2–3 твори).

III курс, V семестр.

Студент повинен

- Засвоїти прийоми виконання трелі, піццикато лівою рукою, гліссандо на вправах гамах і етюдах.
- Грати:
 - мажорні та мінорні гами до 2-х знаків великими і малими терціями і секстами, їх тризвуки, обернення і акорди (у 2–3 октави);
 - 8–10 вправ;
 - 2–3 етюди на різні види техніки;
 - 3–4 різнохарактерні п'єси, одна з них великої форми;
 - 1–2 твори самостійно;
 - 1–2 твори в ансамблі.
- Удосконалювати читання з аркуша, транспонування і підбір на слух (8–10 творів);
- Виконати музично-теоретичний аналіз етюдів і п'єс;
- Повторювати твори для концертного виконання (2–3 твори).

5. Буренко І. Концертна п'єса для домри з оркестром.
6. Массне Ж. Роздум із опери "Таїс".
7. Глієр Р. Романс із балету "Червона квітка".
8. Міхеєв Б. Сім характерних п'єс для домри. Танок.
9. Повторити:
 - Скорик М. Мелодія із музики до к-му "Високий перевал".
 - Хачатурян А. Вальс із музики до драми М. Лермонтова "Маскарад".
 - Російська народна пісня "Выйду ль я на реченьку" в обробці Михайличенко Г.
 - Жербін М. Прелюд.

Закінчується курс державною атестацією випускника. У програму до державної атестації можуть бути вибрані 1–2 твори з V–VI семестрів III курсу.

Студенти IV курсу можуть бути звільнені від академконцерту, повністю приділяючи увагу підготовці до державної атестації. Формою контролю може бути прослуховування творів із програми до державної атестації або творчий звіт студента-випускника.

Вимоги до державної атестації

Виконати у концертному варіанті чотири п'єси різноманітного характеру, з яких один твір великої форми.

Зразок програми на державну атестацію

1. Буренко І. Концертна п'єса для домри з оркестром.
2. Глієр Р. Романс із балету "Червона квітка".
3. Хубер Х. Тарантела.
4. Російська народна пісня "Выйду ль я на реченьку" в обробці Михайличенко Г.

Методичні вказівки

Індивідуальний урок з фаху є основною формою навчальної та виховної роботи. Від організації і змісту проведення уроку залежить успішне вирішення основних завдань програми. Структура уроку може змінюватися в залежності від мети, індивідуальних особливостей студента, рівня його музичної та технічної підготовки.

На перших заняттях викладач повинен ознайомити студента зі змістом, направленістю і формами занять з фаху, семестровими вимогами, а також з'ясувати музичні здібності, рівень теоретичної і практичної підготовки студента.

Заняття у класі будується на основі послідовно розробленої програми навчання, яка складається з художнього та інструктивного матеріалу. До репертуару слід включати різноманітні за змістом, формою, стилем і фактурою твори сучасних композиторів, вітчизняної та зарубіжної класики, обробки народних пісень і танців. Укладаючи репертуар, бажано враховувати заплановані або раніше вивчені гами (тональності).

Елементарний музично-теоретичний і виконавський аналіз етюдів і п'єс повинен включати:

- коротку біографічну довідку про композитора, тематику його творчості;
- форму твору, жанр, тональність, метро-ритм, терміни, конкретні технічні труднощі, вибір інструктивного матеріалу;
- визначення виразних засобів музичної мови (фразування, динаміка, кульмінації, темпо-ритм, штрихи і прийоми звуковидобування).

Студент записує це у зошит анотацій вивчених творів як зразок для подальшої самостійної роботи над новими етюдами і творами.

Однією з важливих форм навчання є читання нот з аркуша, підбір на слух і транспонування. Основна мета:

- розвиток слухових уявлень та слухо-рухливої координації, розвинення гармонійного та мелодійного слуху, музичної пам'яті, інтуїції, творчої уяви;
- набуття знань та практичних навичок з техніки транспонування, запису знайомих мелодій.

Музичний матеріал для гри на слух, читання з листа та транспонування не повинен перевищувати слухових навичок студента, бути більш легким у технічному відношенні, поєднувати нове з добре знайомим, мати свою послідовність в ускладненні.

Важливе значення в навчальному процесі відводиться грі в ансамблі (викладач-студент або ансамбль домристів), що сприяє розвитку виконавських навичок, а також виробленню специфічних навичок: користування засобами художньої виразності в процесі колективної гри без диригента, засвоєння основ методики організації ансамблю і роботи з ним. Викладач повинен ознайомити студента з сучасними тенденціями

ми розвитку народно-інструментального виконавства, з популярними ансамблями України, їх видами, з репертуаром і методичною літературою.

Невід'ємною частиною індивідуальних занять є навчання методиці самостійної роботи щодо засвоєння репертуару, її планування та організації. Викладач повинен допомогти студентові скласти розклад робочого дня, виділити для музичних занять певні години, навчити студента раціонально використовувати час для підготовки домашнього завдання.

Завдання для самостійної роботи студента можуть бути такими:

- написати музично-теоретичний і виконавський аналіз етюдів і п'єс;
- підібрати та записати нотами відому мелодію;
- виконати транспонування відомої мелодії на визначений інтервал;
- прочитати з аркуша запропоновані викладачем твори, де позначити аплікатуру, штрихи, прийоми звукодобування, фразування тощо;
- вивчити 1–2 твори за семестр для концертного виконання;
- виготовляти наочність;
- відвідувати концерти;
- прослуховувати записи відомих виконавців.

Викладачеві необхідно контролювати, перевіряти та давати рекомендації щодо удосконалення виконання завдань самостійної роботи.

Перелік видань рекомендованої нотної літератури

1. *Александров А.* Школа игры на трехструнной домре. – М.: Музыка, 1983.
2. *Альбом скрипаля.* Класична і сучасна музика для скрипки і ф-но. Вип.1. – М.: Радянський композитор, 1990.
3. *Альбом учня-скрипаля.* Учебный репертуар для 7 кл. ДМШ. – К.: Музична Україна, 1972.
4. *Альбом учня-скрипаля.* Учебный репертуар для 6 кл. ДМШ. – К.: Музична Україна, 1974.
5. *Вольфарт Ф.* 60 этюдов для скрипки. Опус 45. – М.: Музыка, 1975.
6. *Гризодуб В., Михеліс В.* Школа гри на чотириструнній домрі. – К.: Музична Україна, 1989.
7. *Гржимали І.* Вправи в подвійних нотах. – М.: Муздержвид, 1937.
8. *Григорян А.* Гами і арпеджіо для скрипки. – М.: Музыка, 1988.
9. *Домра 1 кл.* Учебный репертуар ДМШ. – К.: Музична Україна, 1986.
10. *Домра 2 кл.* Учебный репертуар ДМШ. – К.: Музична Україна, 1988.
11. *Домра 3 кл.* Учебный репертуар ДМШ. – К.: Музична Україна, 1989.
12. *Домра 4 кл.* Учебный репертуар ДМШ. – К.: Музична Україна, 1990.
13. *Етюди для домри на різні види техніки. 4 кл.* ДМШ. Редактори-упорядники: М. Белоконев, М. Шелест. – К.: Музична Україна, 1980.
14. *Етюди для домри на різні види техніки. 5 кл.* ДМШ. Редактори-упорядники: М. Белоконев, М. Шелест. – К.: Музична Україна, 1982.
15. *Іванов В.* Концертино для домри і ф-но. – К.: Музыка, 1990.
16. *Ковач І.* Концертино. – К.: Музична Україна, 1968.
17. *Комаренко В.* Етюди для 4-струнної домри. – К.: Музыка, 1959.
18. *Концертні п'єси для 4-струнної домри.* Вип.3. – М.: Музыка, 1981.
19. *Концертні п'єси для 4-струнної домри або мандоліни у супроводі ф-но.* – М.: Музыка, 1967.
20. *Конюс Ю.* Маленькие этюды и упражнения в двойных нотах. – Л.: Музыка, 1986.
21. *Кристофаро Ф.* Вибрані етюди для мандоліни або 4-струнної домри. – М.: Муздержвид, 1962.
22. *Класичні п'єси для скрипки і ф-но.* – М.: Музыка, 1979.
23. *Концертно-педагогічний репертуар.* – К.: Музыка, 1990.
24. *Лисенко М.* Школа гри на чотириструнній домрі. – К.: Музична Україна, 1967.
25. *Лисенко М., Міхеєв Б.,* Школа гри на чотириструнній домрі. – К.: Музична Україна, 1989.
26. *Мазас Ф.* Мелодичні етюди для скрипки. 1 та 2 зошити. – М.: Музыка, 1971.
27. *Міхеєв Б.* Етюди для домри. – К.: Музична Україна, 1989.
28. *Міхеєв Б.* Сім характерних п'єс для домри. – К.: Музична Україна, 1983.
29. *Михеліс В., Калінін А.* Початкова школа гри на чотириструнній домрі. – К.: Музична Україна, 1967.

30. Мексин Я. Упражнения, гаммы и народные песни в двойных нотах. – Л.: Музыка, 1986.
31. Пед. репертуар домриста. 4-струнная домра. Для ДМШ. Вып.1. – М.: Музыка, 1967.
32. Пед. репертуар домриста. 4-струнная домра. Для музыкальных училищ. Вып.1. – М.: Музыка, 1969.
33. Пед. репертуар ДМШ. П'єси радянських композиторів. – М.: Радянський композитор, 1977.
34. Пед. репертуар для скрипки. 5 кл. ДМШ. Вип.1 та 2. – К.: Музична Україна, 1962.
35. Пед. репертуар для скрипки. Муз. училище. 1,2 курси. Вип.3. – К.: Мистецтво, 1964.
36. П'єси українських композиторів для домри і ф-но. – К.: Музична Україна, 1985.
37. Підгорний В. Концертино для домри і ф-но. – К.: Музыка, 1990.
38. Попонов В. Школа игры на четырёхструнной домре. – М.: Музыка, 1972.
39. Ревуцький Л. Сонечко. 20 укр. нар. пісень. – К.: Музыка, 1965.
40. Самойлов А. Вправи та етюди для 4-струнної домри. – М.: Учпедгиз, 1956.
41. Твори для домри соло. – К.: Музична Україна, 1983.
42. Хрестоматія для 4-струнної домри або мандоліни. – М.: Музгиз, 1961.
43. Хрестоматія для скрипки. П'єси і твори великої форми. Пед.репертуар для ДМШ. – М.: Музыка, 1990.
44. Чайковський П. Вибрані твори для скрипки і ф-но. – М.: Музыка, 1967.
45. Чунин В. Школа игры на 3-струнной домре. – М.: Советский композитор, 1988.
46. Юним скрипалям. Репертуар для 5 кл. ДМШ. Вип.4. – К.: Музична Україна, 1972.
47. Юним скрипалям. Репертуар для 7 кл. ДМШ. Вип.6. – К.: Музична Україна, 1976.
48. Юный скрипач. Вып.2. – М.: Советский композитор, 1989.

Перелік видань рекомендованої методичної літератури

1. Бортник Є. Домра в самодіяльному мистецтві Радянської України: навчально-методична розробка. – Х.: ХДІК, 1974.
2. Говорушко М. Чтение с листа в процессе обучения баяниста. Вопросы муз. педагогики. Вып.6. – Л.: Музыка, 1985.
3. Галич В. О. развитии внутреннего слуха, творческой инициативы и фантазии на индивидуальных занятиях. Вопросы фортепианной педагогики. Вып.4. – М.: Музыка, 1976.
4. Капужская Т. О. взаимосвязи между теоретическими и специальными дисциплинами. Вопросы фортепианной педагогики. Вып.4. – М.: Музыка, 1976.
5. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития. Вопросы фортепианной педагогики. Вып.4. – М.: Музыка, 1976.
6. Лагутин А. Основы педагогики музыкальной школы. – М.: Музыка, 1985.
7. Лысенко М. Методика обучения игре на домре. – К.: Музична Україна, 1990.
8. Михєв Б. Методична розробка з питань звукодобування на домрі. – К.: Науково-методичний кабінет, 1971.
9. Олейніков М. Рекомендації до обробки народних тем для 4-струнної домри і ф-но. Хрестоматія. – Свердловськ.: Метод.кабінет по навчальних закладах культури і мистецтв, 1982.
10. Пересада А. Справочник домриста. – Краснодар. 1993.
11. Ставицький З. Начальное обучение игре на домре. – Л.: Музыка, 1984.
12. Свиридов М. Основы методики обучения игре на домре. – Л.: Музыка, 1968.
13. Савіних В. Методична розробка з деяких питань постановки рук і посадки виконавця при грі на домрі. – К.: Науково-методичний кабінет. 1971.
14. Фоченко И. Об организации двигательного аппарата домриста. Вопросы музыкальной педагогики. Вып.6. – Л., Музыка, 1985.
15. Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование в классе баяна. Учебное пособие для музыкальных вузов – М.: Музыка, 1987.
16. Шитенков И. Специфика звукоизвлечения на домре. Методика обучения игре на народных инструментах. – Л.: Музыка, 1975.

Навчальне видання

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

Домра

Програма

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладачі: Л. А. Головіна, В. М. Маркова

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум.друк.арк. 0,93. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206–47–29, 206–47–21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.